

Palontutkintaselosteen uudistamishanke

I työpaja tiistaina 19.1.2021 klo 9–15

Orientointia aamupäivän ryhmätyöhön

- ryhmätyö tehdään klo 9.55–10.55
- ryhmätyöt puretaan klo 11.00–11.50

A1. Itse palontutkintaseloste ja sen uudistaminen lähinnä pelastuslaitosten palontutkijoiden näkökulmasta

Ryhmän päätehtävät:

- Palontutkintaselosteen toiminnallisuudet
 - Mitä toiminnallisuuksia palontutkintaselosteella tulisi olla: esim. joustavuus
 - eri onnettomuustyypeille /
 - Dynaaminen valinta teemojen ja onnettomuustyyppien (sähköinen syttymissyy) mukaan, valinta avaisi tietyt tietoryhmät
 - Teemat
 - Sähkö
 - Pelastustoiminnan kulun selvittäminen, kehittäminen
 - Isot omaisuusvahingot
 - Tutkintaprosessin kuvaus, havainnot paremmin esille
 - Pelastustoiminnan kuvaus ja siitä saadut havainnot pitäisi laajentaa
 - Mikäli tietoja halutaan esim. oe-kehittämiseen? Onko kaikki kysytty jo rak-selosteella vai halutaanko lisätietoa esim. omaisuusvahingoista?
 - Eikö yksikön päällikön pitäisi vastata kysymykseen, olivatko alussa saadut tiedot oikein eikä palontutkijan? Eikö tätä tietoa pitäisi kysyä onnettomuusselosteella?
 - Lisäpainike onn.selosteeseen, jos pelastustoiminnassa on havaittu poikkeamaa?
 - teematutkintoihin /
 - Pitää saada mahdollisuus helposti lisätä alasetovalikoita sisältöineen sekä vähän avoimia tekstikenttiä
 - palontutkinnan tasoille /
 - Tarvitseeko tasoa 3 merkitä? Niitä on harvoin (jos koskaan) ja niistä tehtäneen erillinen palontutkintaraportti.
 - eri suuruusluokan paloihin jne.?

- Mitä tietoryhmiä selosteella pitäisi olla? (Nykyisin tietoa ei kerätä esim. palontutkinnan menetelmistä)
 - Pelastustoiminnan kuvaus kirjallisesti, enemmän kysymyksiä, alasetoalikoita.
 - Onko palaute käsitelty operatiivisen kanssa? Mitä tällä halutaan kysyä? Pitäisikö onn.selosteella olla joku palaute-painike, jos pelastustoiminnassa ollut jotain, mitä pitäisi tutkia?
 - Enemminkin palontutkinnan yhteydessä tiedonkeruumenetelmät, poliisi, rakennuslupakuvat, paikatutkinta, haastattelut. Kirjataan työnjako ja siitä saadut tulokset. Alasetoalikat!
 - Poliisi, palontutkija, sähköpalotutkija – kaikille omat tietoryhmät

- Mitä tarpeita pelastuslaitosten palontutkijoilla on palontutkintaselosteelle?
 - Lisäliitteet ja valokuvat

- Selosteen täyttämisen ja käytettävyyden näkökulmat
 - Tiedonkeruun kannalta ennalta valitut vaihtoehdot
 - Käytettävyys? Selostetta ei voi oikein tulostaa ja jakaa raporttina?

- Jos aikaa jää, voitte pohtia
 - mitä tulevan palontutkintaselosteen ulkoasulta toivotaan

 - palontutkintaprosessin valtakunnallisen yhtenäistämisen mahdollisuuksia
 - Prosessit ovat kiinni organisaatorakenteesta (johtajuus) ja resurssien ominaisuuksista; virka-aika vai päivytyys, voiko yhtenäistää?

Itse palontutkintaseloste ja sen uudistaminen lähinnä pelastuslaitosten palontutkijoiden näkökulmasta

Pasi Paloluoma, Jani Välimaa, Markus Majuri, Mika Kupiainen, Jaakko Niskala, Riku Lehtinen, Tero Järvelä, Risto Taskinen, Antti Soila

Päätehtävät

- Palontutkintaselosteen toiminnallisuudet
 - Mitä toiminnallisuuksia palontutkintaselosteella tulisi olla: esim. joustavuus eri onnettomuustyypeille / teematutkintoihin / palontutkinnan tasoille / eri suuruusluokan paloihin jne.?
 - Mitä tietoryhmiä selosteella pitäisi olla? (Nykyisin tietoa ei kerätä esim. palontutkinnan menetelmistä)
 - Mitä tarpeita pelastuslaitosten palontutkijoilla on palontutkintaselosteelle?
 - Selosteen täyttämisen ja käytettävyyden näkökulmat

Muut tehtävät:

- mitä tulevan palontutkintaselosteen ulkoasulta toivotaan
- palontutkintaprosessin valtakunnallisen yhtenäistämisen mahdollisuuksia

Mitä toiminnallisuuksia palontutkintaselosteella tulisi olla: esim. joustavuus eri onnettomuustyypeille / teematutkintoihin / palontutkinnan tasoille / eri suuruusluokan paloihin jne.? (1/2)

- Toiminnallisuuksia tarvitaan, nykyinen seloste kankea. Seloste ei taivu teematutkintoihin eikä erityyppisten kohteiden tutkintojen osalta yms.
 - Eri kriteerien täytyessä eri tyyppisiä kysymyksiä.
 - Palontutkintaverkostolle teematutkinnan muokkausmahdollisuus
 - Selosteen tulisi muistuttaa mitkä ovat meneillään olevia teematutkintoja.
- Muokkautuvuus
 - onnettomuustyyppin mukaan (rakennuspalo, liikennevälinepalo, maastopalo jne.).
 - tutkinnan tason ja laajuuden mukaan.
 - 1-tasolla vähemmän kohtia jne.
 - Voisiko ykköstason tutkinnoissa tulla pieni palontutkintaseloste, jota palontutkijat voisivat myös muokata.
- Nykyinen seloste ei taivu ”toimistotutkintojen” kirjaamisiin.
- Pelastustoiminnan kulku pitäisi pystyä kirjaamaan nykyistä paremmin
- Jäsenneltyä tietoa, jolloin ”lisätietoa” kentän käyttö vähenee
 - Palontutkinnan johtopäätöksille ei ole hyvää paikkaa.

Mitä toiminnallisuuksia palontutkintaselosteella tulisi olla: esim. joustavuus eri onnettomuustyypeille / teematutkintoihin / palontutkinnan tasoille / eri suuruusluokan paloihin jne.? (2/2)

- Tallennuspohja koko tutkinnan ajaksi. Toimisi jo kohteessa paikkatutkinnan aikana.
 - Palontutkinnan taso tulisi kirjata selosteelle.
 - Tutkinnan kulku tulisi kirjata, tällä hetkellä palontutkinnassa suoritettujen toimenpiteiden kirjaaminen ei mahdollista.
 - Palontutkinnan aloitusaika.
 - Tutkintaan osallistuneet henkilöt ja tahot
 - Kuvien/videoiden yms. liitteiden lisääminen.
 - avainsanat, merkit, laitteet, sarjanumerot, hankintavuosi ja paikka – kriittinen tieto
- Poliisin yms. yhteistyötahojen huomiointi selosteen rakenteessa.
- Pitäisikö selosteen nimi olla ”onnettomuustutkintaseloste”.
- Osa tiedoista voisi tulla muualta kuin palontutkijalta, esimerkiksi sääolosuhteet ja promillemäärä. Tietojen saanti kartta- ja rakennustietokannoista ja muista viranomaisten rekistereistä (Merlot, häke jne.)
- Selosteen tulisi tulostua ”raporttimuotoon”, jossa olisi kuvaupotukset yms.
- Selosteen lisäksi tutkintamuistio/-päiväkirja, ei varsinaisesti selosteelle.

Mitä tietoryhmiä selosteella pitäisi olla? (Nykyisin tietoa ei kerätä esim. palontutkinnan menetelmistä)

- Lähteiden/viitteiden yms. kirjaaminen

Mitä tarpeita pelastuslaitosten palontutkijoilla on palontutkintaselosteelle?

- Koko pelastuslaitoksen tarpeiden huomioiminen.
 - Pelastustoiminnalle palautteen antaminen ja tilanteesta oppiminen.
 - Myös valvontatoiminnan, turvallisuusviestinnän tarpeiden huomioiminen.
- Tällä hetkellä Pronto palvelee enemmän tilaston tekijöitä kuin itse täyttäjiä.
- Palontutkintaseloste tehdään vain 2 %:sta tapauksia. Onko järkeä kerätä palontutkintaselosteelle tietoa tilastointia varten? Seloste voisi olla enemmän raportointiin.
 - Valmiit tulostemallit
- Prontosta pitäisi tulla tieto palontutkijoille, kun onnettomuusseloste ”aktivoi” palontutkintaselosteen.

Selosteen täyttämisen ja käytettävyyden näkökulmat

- Asiat käsitelty ensimmäisessä kohdassa

Ryhmän päätehtävät (alaryhmät 1 ja 2):

Palontutkintaselosteelta saatavien tietojen hyödyntäminen

- Palontutkintaselosteelta saatavien tietojen hyödyntäminen
 - Mitä käyttötarpeita palontutkintaselosteille kirjatuille tiedoille on? (Esim. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö paikallisesti / alueellisesti / valtakunnallisesti, muiden viranomaisten tai muiden tahojen tekemä onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö, pelastustoiminnan kehittäminen, palontutkinnan kehittäminen, palontutkinnan dokumentointi ym...)
 - Mitä kaikkea tietoa palontutkinnassa tulisi kerätä?
 - Mihin kysymyksiin halutaan vastauksia esim. valtakunnallisella tai vuositasolla?
 - Miten palontutkintaselostetta tulisi kehittää niin, että se tukee tietojen hyödyntämistä?
- Jos aikaa jää, voitte pohtia miten palontutkinnalla kerättyjen tietojen valtakunnallista raportointia ja viestintää pitäisi kehittää

- *Mitä käyttötarpeita palontutkintaselosteille kirjatuille tiedoille on? (Esim. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö paikallisesti / alueellisesti / valtakunnallisesti, muiden viranomaisten tai muiden tahojen tekemä onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö, pelastustoiminnan kehittäminen, palontutkinnan kehittäminen, palontutkinnan dokumentointi ym...)*
 - Oman alueen palotarkastustoiminnassa hyödyntää syttymissyitä ennalta ehkäisemään tulipalojen syttymisiä sekä varautumaan niihin tehokkaasti.
 - Ongelma kohtana, ettei palontutkinnan sisällä kerätty tietoa ei jalkaudu pelastuslaitoksen sisällä kaikkialle (siiloutuminen)
 - Palontutkintaselosteiden laatuun tulee kiinnittää huomiota.
 - Pelastuslaitoksen erillisten palontutkintaraporttien tulisi olla hyödynnettävissä laajemmin (olisiko tämä tietoa tarvetta kirjata palontutkintaselosteelle, jos erillinen raportti on tehty)
 - Raporttien taso vaihtelee
 - Palontutkintaselosteelle tulisi pystyä tallentamaan kuvia ja videoita
 - Havaintojen antaminen lomakkeen kautta muille viranomaisille/toimijoille
 - Esimerkiksi sähkölaitteiden tietoja jne.

- *Mitä kaikkea tietoa palontutkinnassa tulisi kerätä?*
 - Onnettomuuden kulku tulisi olla selkeästi esitetty
 - Onnettomuuden kulku tulee olla pilkottu palaisiin
 - Syyt ja seuraukset, pelastustoiminnan kulku, muu viranomaistoiminta
 - Pelastuslaitoksen toiminta ja onnistuminen
 - Palautteen antamisen ohjeistaminen
 - Onnettomuudessa osallisena olevien ihmisen sosiaalinen tilanne tapahtuma hetkellä
 - Henkilöiden toimintakyky

- *Mihin kysymyksiin halutaan vastauksia esim. valtakunnallisella tai vuositasolla?*
 - Alueellisten ja valtakunnallisten teematutkintojen tulokset
 - Viranomaisyhteistyö eri toimijoiden kanssa
 - Toimittaa tietoja eri viranomaisille
 - Lainsäädännön valmistelun tukeminen
 - Onnettomuuksien ehkäisytyö
 - Mihin olisi syytä painottaa turvallisuusviestintää/valvontaa

- *Miten palontutkintaselostetta tulisi kehittää niin, että se tukee tietojen hyödyntämistä?*
 - Kehittää siihen suuntaa, että sinne saatu tieto olisi paljon paremmin käytössä
 - Kuvat ja videot voisi vaikka linkin kautta saatavissa eri alustoilla
 - Eri tasoisia tiedonsaanti/käyttöoikeuksia

- Jos aikaa jää, voitte pohtia miten palontutkinnalla kerättyjen tietojen valtakunnallista raportointia ja viestintää pitäisi kehittää

Ryhmä A2

- ryhmätyö tehdään klo 9.55–10.55
- ryhmätyöt puretaan klo 11.00–11.50

A2. Palontutkintaselosteen hyödyntäminen: mihin tietotarpeisiin selosteen tulisi vastata ja kerätä tietoja, mihin (kaikkein) ja miten kerättyjä tietoja hyödynnetään

Ryhmän päätehtävät (alaryhmät 1 ja 2):

Palontutkintaselosteelta saatavien tietojen hyödyntäminen

- Mitä käyttötarpeita palontutkintaselosteille kirjatuille tiedoille on?

Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö

paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti

- Jos syttymälähteenä tietyn tyyppinen laite tai tuote, voidaan huomioida huoltotarpeet ja uusimistarve
- Tietojen tulee olla kirjattu mahdollisimman oikein, jotta niitä saadaan hyödynnettyä
- haetaan esim. tiettyjä laitteita. Syy voi olla viallisen laitteen sijaan myös laitteen väärä käyttö
- tapahtumapolku tulee selvittää eli mitä kaikkea on tapahtunut; kun kirjattu selvästi, voidaan hyödyntää onnettomuuksien ehkäisytyössä

muiden viranomaisten tai muiden tahojen tekemä onnettomuuksien ennaltaehkäisytyö

- mahdollisimmat tarkat tiedot muita tahoja varten myös

pelastustoiminnan kehittäminen, palontutkinnan kehittäminen, palontutkinnan dokumentointi

- Raivaus on joskus niin tehokas, että palontutkijalle ei jää paljon tutkittavaa. Paikan kuvaaminen tärkeää ennen raivausta, jos mahdollista.
- Itse palontutkinnan tekemistä ei tällä hetkellä kirjata (kuka tehnyt, työturvallisuus, mitä menetelmiä käytetty ym.).
- Työturvallisuus: onko tarve lisätä palontutkintaselosteeseen? Käyttääkö tietoja joku? Turhaa tietoa ei tarvetta kirjata.

- Mitä kaikkea tietoa palontutkinnassa tulisi kerätä?
 - Tapahtumapolku tulee kerätä riittävän hyvin. Koskee kaikkia tasoja
- Miten palontutkintaselostetta tulisi kehittää niin, että se tukee tietojen hyödyntämistä?
 - Onnettomuusselosteen tulee olla viimeisen päälle hiottu, jotta kaikelle tiedolle olisi oma paikka -> mahdollistaa tilastojen hakemisen
 - Jos mahdollista haastatella onnettomuudessa mukana olleita, palontutkintaselosteeseen oma kohta siitä, ovatko olleet mukana turvallisuuskoulutuksissa tai vastaavissa ja onko tiedoista ollut hyötyä onnettomuuksissa toimimisessa

- Koulutusmateriaalissa tarvitaan esimerkitapauksia.

Jos aikaa jää, voitte pohtia miten palontutkinnalla kerättyjen tietojen valtakunnallista raportointia ja viestintää pitäisi kehittää

Palontutkintaselosteen uudistamishankkeen johtotähtenä on se, että kaikki palontutkinnalla kerätty tieto löytyy PRONTOsta.

Miten tuo tieto saadaan mahdollisimman tehokkaasti valtakunnalliseen käyttöön?

Nostoja yleisestä keskustelusta

- ❖ Tieto tärkeä saada yhteen valtakunnalliseen järjestelmään, mutta pohdittava, keiden on ylipäättään tarpeen päästä järjestelmään sisälle
 - vastuut ja roolit määriteltävä tarkasti, tarkoituksenmukaisuus ja asetukset (yksityisyydensuoja ym.) huomioiden
 - resurssit ja tarvittava osaaminen organisaatioissa varmistettava
 - kirjaamisvastuut, järjestelmän kehittämisvastuut, analysointivastuut tietojen hakemisoikeudet jne.
 - jokaiselle laitokselle vastuullinen, nimetty palontutkija, joka mukana myös selosteen kehittämistyössä?
 - salassa pidettävät ja julkiset tiedot raportoitava erikseen
- ❖ Valtakunnallisen raportoinnin lisäksi tarvitaan myös yksityiskohtaista pelastuslaitoskohtaista raportointia
- ❖ Tärkeää on paitsi kerätä tietoa, määritellä myös taho, joka analysoi ja jalostaa raakadatan eri kohderyhmille (raportit, muu tutkimusviestintä) > tämäkin vaatii resursseja ja suunnitelmallisuutta
- ❖ Olennainen kysymys: Miten kerättyä tietoa todellisuudessa hyödynnetään (esim. onnettomuuksien ehkäisytyö)? Onko tähän varattu resursseja ja työaikaa eri organisaatioissa?
- ❖ Toiveet järjestelmälle: kuvien ja videoiden hyödyntämismahdollisuus, mahdollisuus saada selosteista nopeasti yhteenvetotulosteita (esim. 1 A4, sis. olennaiset tiedot), mahdollisuus määrällisen ja laadullisen datan raportointiin (alasetovalikot ja avoimet kentät), mahdollisuus raportoida salassa pidettävät ja julkiset tiedot erikseen

Onko tarvetta palontutkinnan vuosittaiseen raportointiin? Olisiko tarvetta esim. Palontutkinnan vuosikirjaan, ja mitä se sisältäisi?

- ❖ tarvetta vuosittaiselle raportoinnille on > formaatti?
- ❖ raportointijärjestelmän rakenteen tuettava tätä: ei pelkkää numeroiden raportointia vaan syvällisempää kuvausta > olisi pystyttävä tutkimaan laajemmin yksittäisiä tapauksia
- ❖ samassa säännöllisesti tuotettavassa ja julkaistavassa selvityksessä tulisi olla yhdistettynä sekä numeerista massatietoa hyödyntävää että syvällisempää yksittäistapausten raportointia
- ❖ esimerkkeinä raportteihin tulisi nostaa erityisen poikkeavat tapaukset ja peilata niitä numeeriseen massadataan
- ❖ alkuperäinen ajatus palontutkintaselosteen kehittämistyössä ollut, että tuotetaan säännöllisesti teemakohtaisia yhteenvetoja ja analyysseja > ei ole toteutunut

Jos halutaan koota aikasarjatyypistä tietoa, mitä se vaatii selosteilta? Mistä tapauksista palontutkintaseloste tulisi tehdä aina, jos näkökulmana on systemaattinen raportointi? Mitkä ovat yleisesti kriittisiä tietoja, mitä palontutkintaselosteilta pitäisi löytyä?

- ❖ Selosteelta tulee löytyä tapahtumien kulku, taustat, analyysi ja johtopäätökset > paitsi määrällistä massadataa, myös syvällistä, yksittäisiin tapahtumiin liittyvää analyysia
- ❖ Tällä hetkellä seloste tehdään, jos kyseessä vakava henkilöille vahinkoa aiheuttanut onnettomuus > jatkossa pelastuslaitoksilla tulisi olla kykyä tunnistaa entistäkin tehokkaammin myös muunlaiset tapahtumat, joista koottava tieto selosteelle olisi laajalti hyödynnettävissä esim. onnettomuuksien ehkäisytyössä
- ❖ Selosteen tulisi avautua automaattisesti, kun tilanteessa täyttyvät tietyt kriteerit
- ❖ Lähtökohta: kaikki palot tutkitaan ja raportoidaan jollain tavalla > tietoa myös hyödynnettävä monipuolisesti
- ❖ Ylipäätään tarvittaisiin syvällisempää tietoa onnettomuuksien taustalla olevista syistä (ei toteudu tällä hetkellä onnettomuusselosteilla) > syttymissyyn selostaminen yleisellä tasolla ei riitä
- ❖ Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen analyysin yhdistävä raportointi edellyttää lähtökohtaisesti, että taustatiedot on kuvattu huolellisesti

Palontutkinnan pohjoismainen yhteistyö?

- ❖ Pohjoismaista yhteistyötä tarvitaan, toisilta oppiminen aina hyödyllistä
- ❖ Tähän asti varsinaista yhteistyötä ollut laitoksilla vähän
- ❖ Tukesilla kokemuksia hyvästä pohjoismaisesta yhteistyöstä: keskustelu ja yhteinen oppiminen ehdottoman kannatettavaa

Palontutkintaselosteen uudistamishanke

I työpaja tiistaina 19.1.2021 klo 9–15

Orientointia aamupäivän ryhmätyöhön

- **ryhmätyö tehdään klo 9.55–10.55**
- **ryhmätyöt puretaan klo 11.00–11.50**

A3. Paikkatutkintasovellus ja sen käyttäminen: missä tilanteissa käytettäisiin, miten pitäisi palvella palontutkintaa, sovelluksella kerätyn tiedon liittäminen PRONTOon

Ajatus paikkatutkintasovelluksesta – taustatietoja ideasta

Lähtökohtana pohjoismainen palontutkintayhteistyö

Palontutkintaselosteen uudistamishankkeen hankesuunnitelmaan (päivätty 7.12.2018) on sisällytetty kirjaus "suunnitellaan palontutkinnan paikkatutkimuksen aikana käytettävän sovelluksen sisältö". Tämä idea on lähtenyt pohjoismaisesta keskusteluyhteydestä, sekä poliiseja että pelastusviranomaisia eri Pohjoismaista keränneen Nordic Fire Groupin (NFG) piiristä.

Vuonna 2019 Nordic Fire Group käsitteli mahdollista "paikkatutkinta-appia" kokouksessaan. Ideoinnin pohjana olivat kokouksessa esitellyt

- Tanskan poliisin käytössä oleva paikkatutkintasovellus
- Ruotsissa poliisin käyttöön parhaillaan kehitteillä ollut paikkatutkintasovellus

Näiden pohjalta NFG:n kokouksessa käydyssä keskustelussa hahmoteltiin paikkatutkintasovelluksen tavoitteita seuraavasti - sen tulisi olla

- turvallinen (tietoturvallinen)
- helppokäyttöinen
- jäljitettävä ("traceable" - ilmeisesti viittaa siihen, että on jäljitettävissä millä laitteella käytettyllä sovelluksella paikkatutkinta on tehty?)
- integoitavissa muihin sovelluksiin
- "Start a case/import from police system" (mitä tarkoittaa?)
- käytettävissä myös offline-tilassa

Tanskan poliisin käytössä olevan sovelluksen tavoin sovelluksen tulisi muodostaa eräänlainen tarkastuslista huomioitavista asioista. NFG:n näkökulmasta tarkastuslistan pohjan voisi muodostaa Nordic Fire Manualin ohjeistus. Julkaisu löytyy täältä: <https://brandogsikring.dk/files/Pdf/Brandunders%C3%B8gelse/Nordic%20Fire%20Manual%20v.2.0%20-%20First%20Edition.pdf>

Paikkatutkintasovelluksen toimintoja olisivat idealistauksen mukaan ainakin:

- palopaikan riskiarviointi
- palopaikan luonnostelu
- kuvaaminen
- tekstin sanelu
- käyttäjän ohjeistus (demovideo käyttämisestä, palopaikan piirrosluonnoksen tekemisestä, tarkastuslistasta ja sen läpikäynnistä)
- GPS / GIS / kartta
- näytteenottoa paikkojen listaus ja merkintä (luonnokseen, kuviin?)
- muut muistiinpanot (käyttäjän henkilökohtaiset)

Tämän sovelluksen käyttöönoton jatkumoksi NFG suunnitteli Nordic Fire Manualin ohessa julkaistavaa palontutkinnan paikkatutkintaohjetta.

NFG:n ohjausryhmä ei kannattanut paikkatutkintasovelluksen kehittämistä, ja näin sen suunnittelua ei jatkettu eteenpäin. Näin ollen tätä kautta ei ole saatavissa pohjaksi esimerkiksi toteutetusta sovelluksesta.

Ajatuksia paikkatutkintasovelluksen kehittämisestä – puolesta ja vastaan

Olen yrittänyt kartoittaa asiaa ennen työpajaa. Ajatus paikkatutkintasovelluksesta sai sekä

- kannatusta: *"Sehän olisi kätevä",* että
- kritiikkiä: *"En tunnista tarvetta tehdä erillinen paikkatutkintasovellus, pelastuslaitosten palontutkinta keskittyy muutenkin liiaksi palopaikalla notkumiseen eikä siihen tule ohjata yhtään enempää. Merkittävä osa palontutkinnan tiedoista saadaan muualta kuin palopaikalta. Jos haetaan palontutkinnan lokikirjaa, johon kertyy tutkittavan tapauksen dataa niin sitten asia on hyvä."*

Kun valmista sovellusta ei pohjoismaisen keskustelun jäljiltä löytynyt, yritin miettiä mistä löytää mallia ideoinnin pohjaksi. Pohjoismaisessa keskustelussa oli myös pohdittu arkeologien käyttämää välineistöä. Otin yhteyttä tästä erääseen käytännön työtä tekevään arkeologian dosenttiin, vielä en ole saanut vastausta kysymykseeni. Poliisin tekniikassa työskentelevältä kysyin, onko heillä käytössään jotain paikkatutkintasovellusta, jota voisi käyttää ideoinnin pohjana. Hän vastasi seuraavasti – todeten kärkeen, että heidän puoleltaan ei ole paljon apua saatavilla:

"Tutkintapaikalla meidän kirjaus rajoittuu ruutuvihkoon ja näytepakkausten tietokenttään. Sovelluksia ei ole. Paikoilla touhu on yleensä sellaista, ettei kirjaamiseen jää aikaa. Paljon kuvataan ja muutama tärkein tieto kirjataan johonkin paperin-kulmaan."

Varsinainen raportti työstetään talolle palattuamme PATJA-järjestelmään, joko R- tai S-ilmoituksen teknisen tutkinnan osioon. Selostukseen kirjataan mm. alkutiedot, paikallaolijat, mahd. pakkokeinot, olosuhteet, paikkatutkinta (faktat, havainnot, taltioinnit ym.) sekä johtopäätökset/tulkinnat/oletukset.

Tällä kaavalla mennään kaikki rikospaikkatutkinnat, ei pelkästään palopaikat."

Viestittelymme vielä jatkui, hän kiinnitti huomiota välineistön kontaminaation kysymyksiin:

"Ne on vaan noi palopaikat hiukan haastavia. Nokea, vettä, ym. palojätettä joka puolella.

Siinä jonkun elektronisen laitteen käyttö käy aika haastavaksi. Aika ronskia puhdistamista joudutaan nytkin palopaikalla olleille varusteille suorittamaan. Lisäksi nykyohjeiden mukaan melkein kaikki palopaikalla ollut olisi hävitettävä (kertakäyttöiset varusteet) tai erittäin huolellisesti puhdistettava terveydelle vaarallisten partikkelien johdosta (valaisimet, lapiot ym.).

Toimintaa tukevat sovellukset jälkeensä täytettynä tietysti kiinnostavat. Mielenkiinnolla odotan."

Luonnollisesti yksi kysymys liittyy sovelluksen rakentamisen kustannuksiin. Jos palontutkintaselosteita tehdään vain muutamia satoja vuositasolla, onko tässä vaiheessa järkevää satsata paikkatutkintasovellukseen?

Toiselta puolen: palontutkinnan aktiivisuutta olisi aiheen lisätä, ja kehittyvä tekniikka voisi auttaa tässä. Mitään uutta ei myöskään saada aikaan, jos sitä ei koskaan kukaan ala suunnitella ja miettiä...

Ryhmän päätehtävänä on pohtia seuraavia kysymyksiä:

- Jos paikkatutkintaan saataisiin oma sovelluksensa, mitä siltä halutaan / vaaditaan?
- Mitkä ovat sellaisia toimia / toimenpiteitä, joiden suorittamista sovellus olennaisesti helpotaisi?
- Mitä tietoa paikkatutkintasovelluksen avulla koottaisiin palontutkintaselosteen laatimista varten?
- Välineistön kontaminaation ja puhdistamisen kysymykset?

19.1.2021 Ryhmä 3: Ajatuksia palontutkintasovelluksesta

Soininen Jari, Innanen Jukka, Laukkanen Harri, Saarinen Antti, Mustapää Jarmo, Mäkelä Päivi

- Uuden äärellä ollaan ja uutta asiaa lähdetään kehittämään.
 - o Sovelluksen tulisi olla käytännön läheinen
 - o Toimii myös rukkaset kourassa

Paikkatutkintaan oma sovellus:

- Mitä toiveita?
 - o Mitä vaaditaan?
 - o Mitä halutaan?
 - Esim. mobiilisovellus, jossa on alavetovalikkoja, jotka on pakko täyttää päästäkseen eteenpäin.
 - Valikkoihin tulisi pystyä lisäämään kuvia ja liitteen yhteyteen lisätä kommentteja/merkintöjä
 - Varmistaisi riittävän tiedonkeruun kohteesta
 - Tarpeeksi kuvia ja perustietoja
 - Paikkatutkinnan ja pelastustoiminnan arvioinnin osiot
 - Hakee tietyt tiedot jo ennakkoon prontosta? / päivittykö tiedot prontoon?
 - Video ja kuvien tallentaminen samalle alustalle, mahdollisesti myös sanelimen äänitykset
 -
- Miten sovellus helpottaa/tukee tutkintaa?
 - o Sovelluksen avulla voitaisiin vakioida/ varmistaa toimintamallit, tukee tutkijaa tekemisessä
 - Sovelluksen sisään voitaisiin lisätä esimerkiksi teematutkinnasta muistuttavia linkkejä
 - Inhimillisen virheen riski pienenee, kun on hyvä tuki ja valtakunnallinen toiminta malli, joka kestää vertailun myös laitoksien välillä → helpottaisi tutkintojen tekemistä yhteistyössä eri laitoksien välillä
 - o Ei välttämättä täysin hiilien seassa toimiva väline, mutta toimisi taustalla
 - o Voisiko sama sovellus olla käytössä myös poliisilla/muilla yhteistyötahoilla?
 - Tietoja voitaisiin välittää viranomaisten kesken ja yhteistyö paranisi
 - Pelastustoiminnan johtaja voisi jo tilanteen aikana tallentaa tapahtumien kulun ja omistajien kertomukset, niin kaikilla olisi sama tiedot käytössä alusta asti → haastattelut vähenisi ja säästettäisiin myös asianosaisen hermoja
- PTJ/TPJ voisi käynnistää tutkinnan sovelluksen kautta

- Sovellus muistuttaa/ohjaa alkutietojen keräämiseen
 - Mitä huomioitavaa palokuoleman yhteydessä?
 - Tuottamuksellisuus
 - Erilaiset kohteet huomioitaisiin
- Antaa ennakkotiedon myös muille tutkijoille
-
- Löytyykö palontutkinnalle omaa prosessikaaviota, joka voisi toimia sovelluksen pohjana?
 - Toimintamalli tulisi vakioida
- Onko sovellus vielä liian kaukainen ajatus?
 - Tulisiko ensin miettiä miten voidaan paikatutkinnassa tehdä kaikki tarvittavat muistiinpanot ja havainnot offline-tilassa kohteessa.
 - Puhutukset, havainnot, ruutupaperit, kaikki samaan paikkaan → mitään ei jäisi muistiin varaan

Kontaminaatio ehkäisy:

- Haalarikamerat
 - Videointi ja tallenteiden synkronointi sovellukseen
 - Wifi-yhteydellä tiedonsiirto suoraan koneelle tutkinnan aikana ja soveltuvimmat kliipit siirretään sovellukseen
 - Puhe tunnistetaan ja litteroidaan valmiiksi kopioitavaksi
 - Puhutukset yms helposti käyttöön
 - Kirjoittaminen vähenisi kohteessa

Pelastustoiminnan arviointi:

- puheryhmien tallennus/puheesta tekstiksi
- Automaattiset nauhoitukset tietyissä ryhmissä